

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/12/2014
Identifikačné číslo spisu:	1213010108
Dátum vydania rozhodnutia:	13.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1213010108.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Igora Burgera v trestnej veci Ing. L. H. o ochrannom psychiatrickom liečení ústavnou formou na neverejnom zasadnutí 13. mája 2014 v Bratislave, o dovolaní Ing. L. H., ktoré podal prostredníctvom splnomocneného obhajcu Mgr. Róberta Bardača, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 10. septembra 2013, sp. zn. 3Tos 101/2013, rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného Ing. L. H. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II uznesením z 23. mája 2013, sp. zn. 5Nt 4/2013, podľa § 73 ods.1 Tr. zák. uložil Ing. L. H. ochranné liečenie psychiatrické ústavnou formou.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 10. septembra 2013, sp. zn. 3Tos 101/2013, podľa § 193 ods.1 písm. c/ Tr. por. zamietol sťažnosť Ing. L. H..

Proti tomuto uzneseniu podal dovolanie dovolateľ Ing. L. H., prostredníctvom splnomocneného obhajcu Mgr. Róberta Bardača, a to z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/, písm. j/ Tr. por.

V písomných dôvodoch podaného dovolania uviedol, že pre uloženie ochranného liečenia osobe, ktorá nie je trestne zodpovedná pre nepričetnosť, je nevyhnutné splniť podmienku, že pobyt takejto osoby je na slobode nebezpečný. Vyslovil názor, že krajský súd splnenie práve tejto podmienky pre uloženie liečenia vyhodnotil nesprávne, jeho pobyt na slobode nie je nebezpečný, a preto je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por. V tejto súvislosti poukázal na vyjadrenie znalca MUDr. Jalča, ktorý na verejnom zasadnutí uviedol, že by mohol byť „za určitých okolností“ spoločensky nebezpečný. Takéto podmienené vyjadrenie znalca považuje za neprimerané a nepostačujúce pre uloženie ochranného liečenia ústavnou formou.

Rozhodnutie oboch konajúcich súdov je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. e/ dohovoru a s čl. 17 ústavy, pretože pri rozhodovaní neboli aplikované lekárske poznatky objektívne, ale len svojvoľne (súdy

vychádzali jednostranne len zo záverov znalca MUDr. Jalča a nezaoberali sa závermi MUDr. A. Bánovskej a MUDr. J. Michalkovej) a ochorenie, pre ktoré má byť umiestnený do ústavnej starostlivosti, je znalcom špecifikované len nejasne a podmienene.

Dovolateľ uviedol, že uloženie ochrannej liečby ústavnou formou len preto, že podľa znalca je daná obava, že by sa na slobode opakovane mohol dopustiť priestupku, alebo trestného činu s výškou škody cca 3,49 € považuje za neprimeraný zásah do jeho základných práv a slobôd.

Navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil, že u dovolateľa Ing. L. H. bol porušený zákon v ustanoveniach § 319, § 2 ods. 2, ods. 7 Tr. por., aby napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil, zrušil aj uznesenie okresného súdu a tiež všetky rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a aby Okresnému súdu Bratislava II prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Okresný prokurátor vo vyjadrení k podanému dovolaniu žiadal dovolanie podľa § 392 ods.1 Tr. por. zamietnuť. Argumentáciu dovolateľa považuje za účelovú, pretože podľa záverov znalca je v záujme ochrany spoločnosti a potreby liečenia páchatelia trestného činu uloženie ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou.

Na podklade podaného dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací primárne zistil, že dovolanie je prípustné, bolo podané osobou oprávnenou, v zákonnej lehote a mieste, kde tento mimoriadny opravný prostriedok možno podať.

Na verejnom zasadnutí konanom 16. apríla 2014 dovolací súd z vyjadrenia obhajcu zistil, že obvinený v súčasnej dobe už vykonáva liečbu v Psychiatrickej nemocnici Philippa Pinela v Pezinku, preto verejné zasadnutie odročil na neurčito za účelom vyžiadania si správy od ošetrojúceho lekára obvineného.

MUDr. Jana Polyáková, primárka Gerontopsychiatrickej kliniky SZU PNPP Pezinok dovolaciemu súdu oznámila, že obvinený Ing. H. nastúpil liečbu 20. februára 2014, pri liečbe formálne spolupracuje a doterajší priebeh liečby je bez väčších komplikácií. K predpokladanej dobe liečenia sa vyjadriť nevedela, avšak je plánované podanie návrhu na zmenu ústavnej psychiatrickej liečby na ambulantnú cca po 3 mesiacoch liečby, pri bezproblémovom priebehu hospitalizácie.

Dovolateľ oba dovolacie dôvody, aj podľa písm. i/, aj podľa písm. j/ § 371 ods. 1 Tr. por. videl v podstate v tom, že konajúce súdy nesprávne, resp. nedostatočne vyhodnotili skutočnosť, či pobyt obvineného na slobode je nebezpečný.

Dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. spočíva v nesprávnom právnom posúdení skutku, alebo v inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Najvyšší súd v dovolacom konaní, vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu, nie je oprávnený preskúmať a hodnotiť postup súdov oboch stupňov, pokiaľ ide o rozsah vykonaného dokazovania a spôsob hodnotenia dôkazov. Musí vychádzať zo skutkových zistení konajúcich súdov a až v nadväznosti na už zistený skutkový stav hodnotiť hmotnoprávne posúdenie skutku. Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu nie je preto možné dovolaním uplatniť takú právnu vadu, ktorá je dôsledkom nesprávneho skutkového zistenia, čím nastáva právny stav, keď žiadnu namietanú právnu vadu, ktorá je odôvodnená spochybňovaním skutkového stavu, nie je možné v dovolacom konaní napraviť.

Súdy oboch stupňov na základe vykonaných dôkazov, po ich vyhodnotení podľa svojej úvahy ustálili skutkový stav tak, že obvinený Ing. H. pre svoje duševné ochorenie nie je za protiprávny čin, ktorého sa dopustil trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný. Výsledkom takto ustáleného skutkového stavu potom bolo rozhodnutie, ktorým bolo dovolateľovi uložené ochranné liečenie. Dovolací súd nemôže skutkový stav meniť doplnením dokazovania alebo iným hodnotením už vykonaného dokazovania, preto v posudzovanom prípade dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. naplnený nebol.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por. je nesplnenie zákonom stanovených podmienok pre uloženie ochranného opatrenia.

Podľa § 73 ods. 1 Tr. zák. súd uloží ochranné liečenie v prípadoch, okrem iného, ak páchatel' činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

Podľa ustálenej judikatúry nebezpečnosť pobytu páchatel'a činu inak trestného na slobode nemožno vždy vyvodzovať iba z konania, ktoré v danom prípade inak vykazuje znaky trestného činu. Pre záver o pravdepodobnosti možného opakovania konania inak trestného sa musí zisťovať aj stupeň duševnej poruchy páchatel'a, prípadne jeho doterajšie recidivistické prejavy, ktoré môžu vytvárať stav nebezpečenstva pre spoločnosť pri ponechaní takéhoto páchatel'a na slobode.

Samo odporúčanie znalcov - lekárov či je, alebo nie je vhodné páchatel'ovi protiprávneho činu uložiť ochranné liečenie, nie je dostatočným podkladom na rozhodnutie súdu o tejto otázke. Také rozhodnutie môže súd vydať až na základe zhodnotenia všetkých dôkazov prichádzajúcich do úvahy.

Zavádzajúce a nepresné je preto tvrdenie dovolateľa, že ochranné liečenie mu bolo uložené výlučne na základe

- podmienenečného vyjadrenia znalca, že jeho pobyt na slobode by mohol byť nebezpečný len za určitých okolností,
- nedostatočnej znaleckej špecifikácie jeho duševného ochorenia,
- znalcom vyjadrenej obavy, že by sa na slobode opakovane mohol dopustiť priestupku, alebo trestného činu s výškou škody cca 3,49 €.

Konajúce súdy sa pri rozhodovaní o uložení ochranného liečenia iste primárne riadili výsledkami vyšetrenia duševného stavu dovolateľa, u ktorého zistili, že trpí psychickou poruchou, čo je vážna duševná porucha, ktorá sa vyvíjala neliečená dlhšiu dobu, ale rozhodovali aj v kontexte informácie z odpisu registra trestov a ostatných dôkazov, okrem iného i z informácie riaditeľky centra, v ktorom dovolateľ žije, p. G. P..

Obavu, že by sa dovolateľ v budúcnosti dopustil konania s výškou škody cca 3,49 €, nemožno zužovať len na ostatnú protiprávnu činnosť. Dovolateľ sa trestnej činnosti v podstate dopúšťa nepretržite od roku 1967. Doposiaľ bol 11 krát súdne trestaný pre rôznu trestnú činnosť. Duševné ochorenie - psychóza, bolo ustálené vyšetrením Ing. H. nad akúkoľvek pochybnosť, stupeň ochorenia je daný tým, že sa jedná o vážnu duševnú poruchu, ktorá sa vyvíjala dlhú dobu a spôsob života dovolateľa ako aj jeho recidivujúce porušovanie zákonom chránených záujmov páchaním trestnej činnosti, svedčí o jeho nebezpečnosti pre spoločnosť, v prípade, že nebude jeho ochorenie liečené. Forma liečby, či ústavná, či ambulantná bude závisieť od toho, ako dovolateľ na liečbu bude reagovať.

Prihliadajúc na všetky okolnosti prípadu dovolací súd má za to, že zákonom stanovené podmienky pre uloženie ochranného liečenia v posudzovanom prípade splnené boli, preto nie je daný ani dovolací dôvod podľa písm. j/ § 371 ods. 1 Tr. por.

V posudzovanej veci neboli splnené podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/, j/ Trestného poriadku, preto dovolací súd na neverejnom zasadnutí dovolanie odmietol postupom podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.